

час важливо, що б публічні службовці були призначені на посади враховуючи їх досвід роботи та спеціалізацію;

10) підзвітність передбачає необхідність органів державної влади та місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб, необхідність звітування про свою діяльність як перед населенням, так і перед вищестоящими суб'єктами, а також здійснення контрольно-наглядової діяльності останніми;

11) стабільність і довгострокова орієнтованість є засадою розвитку будь-якого інституту, включаючи інститут публічної служби, які повинні бути захищеними від впливу деструктивних явищ.

ШУЛЬГА Андрій

доцент кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ОЗЕРНА Ірина

т.в.о. завідувача кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМА УНОРМУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

Кримінальне процесуальне законодавство України конкретного поняття щодо процесуального статусу не містить. Проте, в теорії кримінального процесу процесуальний статус згадується коли йдеться саме про права та обов'язки учасників кримінального провадження [1]. Отже термін процесуальний статус застосовується у кримінальному процесі тільки щодо слідчого, прокурора, суду, підозрюваного, обвинуваченого, свідка, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідач тощо. Разом з тим поняття «процесуальний статус», наприклад щодо кримінального процесуального акту (дія чи документ), чинне кримінальне процесуальне законодавство України не застосовує. Щоб розібратися у сутності статусу взагалі, слід звернутися до категоріальної складової слова «статус». Згідно до словника української мови, «статус» це певний стан будь чого [2]. Згідно до Вікіпедії Вільної енциклопедії, слово статус означає становище, ранг в будь-якій ієрархії, структурі, системі, часі тощо [3]. Таким чином враховуючи вище сказане, можна зробити висновок, про те що теорія кримінального процесу необґрунтовано застосовує термін «процесуальний статус» в обмеженому порядку, зокрема тільки по відношенню до учасників кримінального провадження. Проте на нашу думку, щодо більш повного визначення процесуального різноманіття явищ у кримінальному провадженні, було б

доцільно термін «процесуальний статус» застосовувати, наприклад і до процесуальних актів. Чому так? В теорії кримінального провадження, у відповідності до кримінального процесуального законодавства, існують певні невизначеності стосовно статусу певних процесуальних актів. А саме, чинний КПК України (ч.1 ст. 277) визначає, що письмове повідомлення про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором. При цьому одні фахівці називають цей процесуальний акт рішенням [4], [5], інші вважають повідомлення про підозру виключно дією [6]. Існує також і третя точка зору фахівців, які вважають акт повідомлення про підозру таким собі гібридом проміж актом-дією (повідомленням) та актом-документом (постановою), що на їх думку не сприяє чіткості розуміння процесуального статусу повідомлення про підозру. Наприклад, О. Росторгуєв зазначає, що стосовно інституту повідомлення про підозру існує серйозна проблема, яка характеризується наявністю дефектів нормативного регулювання системно-структурного та логіко-лінгвістичного характеру. Така вада на думку фахівця призводить до варіативності тлумачень учасниками кримінального процесу акту повідомлення про підозру [7].

За нашим дослідженням, акт повідомлення про підозру хоча формально і схожий на процесуальне рішення але згідно до ст. 110 КПК до таких не відноситься. Проте диспозиція ч.1 ст. 111 КПК зазначає на те, що повідомлення у кримінальному провадженні є саме процесуальною дією, за допомогою якої слідчий або прокурор повідомляють певного учасника кримінального провадження зокрема і про прийняте процесуальне рішення. І знову ж таки, в самій статті 111 КПК в жодній диспозиції не згадується повідомлення про підозру.

Навіть якщо вважати, що повідомлення про підозру, це все ж таки більше процесуальне рішення [4,5] чим дія, то таке рішення повинно відповідати вимогам постанови (ст. 110 КПК), наприклад постанови прокурора чи слідчого про підозру певній особі. Але чинний КПК не містить такої форми письмового процесуального акту, як постанова про підозру. Замість цього в КПК в ч.1 ст. 277 КПК йдеться про письмове повідомлення про підозру, яке складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором. Тобто вбачається той випадок, коли повідомлення про рішення прокурора чи слідчого щодо підозри будь кому у письмовій формі існує (ст.277 КПК), проте самого рішення у вигляді постанови (ст.110 КПК), у кримінальному провадженні не має. Проте формально таке рішення є, але воно чомусь називається повідомленням (ст. 227 КПК).

Доречи слід зазначити, що повідомлення про підозру, як процесуальний акт суттєво впливає на кримінальне провадження, зокрема породжуючи нового учасника кримінального процесу – підозрюваного. До того ж з моменту повідомлення про підозру починається кримінальне переслідування підозрюваного та притягнення його до кримінальної відповідальності. Отже даному випадку складається враження, що рішення про підозру (згідно до ст. 277 КПК) є усним, тобто процесуально не оформленим, таким, що знаходиться поза процесуальною діяльністю, на рівні внутрішнього переконання. Такий

стан процесуального статусу повідомлення про підозру протирічить засаді кримінального провадження «безпосередність дослідження показань, речей і документів» зі всіма процесуальними наслідками, які із цього випливають.

Таким чином розглянувши проблему процесуального статусу повідомлення про підозру, ми прийшли до висновку, що чинний КПК України в цій частині потребує певних уточнень та змін. Отже вважаємо, що до чинного КПК України слід ввести таке поняття, як постанова «про підозру особі». Пропонуємо змінити зміст статі 277 КПК України та викласти її в новій редакції:

Стаття 277. Постанова про підозру

1. Постанова про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором.

Постанова має містити такі відомості:

1) прізвище та посаду слідчого, прокурора, який здійснює повідомлення;
2) анкетні відомості особи (прізвище, ім'я, по батькові, дату та місце народження, місце проживання, громадянство), яка повідомляється про підозру;

3) найменування (номер) кримінального провадження, у межах якого здійснюється повідомлення;

4) зміст підозри;

5) правова кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

6) стислий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, у тому числі зазначення часу, місця його вчинення, а також інших суттєвих обставин, відомих на момент повідомлення про підозру;

7) права підозрюваного;

8) підпис слідчого, прокурора, який здійснив повідомлення.

Окрім того пропонується ч. 1 ст. 278 КПК України викласти в наступній редакції: «Письмове повідомлення про підозру вручається в день його складення слідчим або прокурором разом із копією постанови про підозру особі, а у випадку неможливості такого вручення - у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень».

На нашу думку таке викладення пропозицій стосовно вдосконалення процесуального акту повідомлення про підозру є доречним та таким, що здатне унормувати вказаний акт згідно до засад кримінального провадження України.

Список використаних джерел

1. Безносок А.М. Процесуальний статус учасників кримінального провадження в системі кримінально-процесуальних гарантій. Актуальна юриспруденція. Юридичні науково-практичні Інтернет конференції. Вінниця. 07.10.2013. URL: https://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=635%3A071013-15&catid=82%3A5-